

Onderwerp

Actualisering 2016 VRM – vaststelling onderdeel
intensieve veehouderij

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Bij de vaststelling van de Actualisering 2016 van de Visie ruimte en mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014 is besluitvorming over het onderdeel 'intensieve veehouderij' uitgesteld omdat er nog gesprekken liepen met sectorpartijen. Het overleg met de sectorpartijen is inmiddels afgerond. De bestaande intensieve veehouderijen in Zuid-Holland hebben een pakket vastgesteld met vrijwillige maatregelen met betrekking tot dierenwelzijn en duurzaamheid. Voor de provincie is dit reden de bedrijven dezelfde uitbreidingsruimte te geven als andere agrarische bedrijven. Het verbod op nieuwvestiging blijft van kracht en wordt nog verder aangescherpt. Specifiek voor geitenhouderij kiest de provincie voor een 'pas op de plaats', zolang er nog onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van het houden van geiten voor de volksgezondheid.

Inhoud

Maatschappelijke opgave

De provincie voert een terughoudend beleid ten aanzien van intensieve veehouderij. Reden hiervoor is dat deze (overwegend) niet-grondgebonden vorm van veehouderij, mede vanwege de schaal en de aard van de bedrijfsvoering, niet passend is bij het Zuid-Hollandse landschap en het karakteristieke gebruik daarvan. Dit beleid is neergelegd in de Visie ruimte en mobiliteit en het Programma ruimte. Daarnaast zijn in de Verordening ruimte regels opgenomen voor bestemmingsplannen.

Aanleiding Actualisering 2016

In de huidige verordening is nieuwvestiging van intensieve veehouderij uitgesloten, ongeacht of het gaat om een hoofdtak of een neventak. Voor bestaande bedrijven wordt uitbreidingsruimte geboden binnen het bouwperceel van maximaal 2 hectare. Deze uitbreidingsruimte is gekoppeld aan twee voorwaarden. De eerste voorwaarde is dat de bedrijfsvoering plaatsvindt op basis van certificering voor dierenwelzijn en duurzaamheid. De tweede voorwaarde is dat een neventak niet uitgroeit tot hoofdtak. Gebleken is dat de regeling voor uitbreiding van bestaande bedrijven in juridische zin onverbindend is, omdat de eis van certificering niet gestoeld is op ruimtelijke gronden. De uitbreidingsregeling is dus in strijd met de Wet ruimtelijke ordening, waardoor momenteel een rechtsgeldige regeling ontbreekt die het mogelijk maakt om in bestemmingsplannen uitbreidingsruimte te bieden aan bestaande bedrijven. Voor de provincie was dit aanleiding om beleid en regels tegen het licht te houden in het kader van de Actualisering 2016.

Besluit van 14 december 2016 over Actualisering 2016

Bij de vaststelling op 14 december 2016 van de Actualisering 2016 is besluitvorming over het onderdeel 'intensieve veehouderij' uitgesteld omdat er nog gesprekken liepen met sectorpartijen. Op enkele punten zijn echter al wel wijzigingen vastgesteld:

- Het houden van geiten is onder de definitie van intensieve veehouderij gebracht
- Bestaande bedrijven die hun dieren op biologische wijze houden krijgen uitbreidingsruimte tot 2 hectare
- De term 'zonder weidegang' is aangescherpt tot 'zonder substantiële weidegang', om te voorkomen dat bedrijven die slechts beperkte weidegang bieden buiten de definitie van 'intensieve veehouderij' vallen.

Vrijwillig maatregelenpakket en aanpassing beleid

De bestaande intensieve veehouderijen, met name de pluimveehouders, de varkenshouders en de geitenhouders, hebben gezamenlijk een vrijwillig maatregelenpakket opgesteld, gericht op dierenwelzijn en duurzaamheid. Dit pakket is op 1 november 2017 aangeboden aan Provinciale Staten in de vergadering van de Commissie Duurzame Ontwikkeling.

De provincie is hier verheugd over en beseft dat deze maatregelen alleen uitgevoerd kunnen worden als de bedrijven voldoende ruimte hebben voor vernieuwing. Daarom krijgen de bestaande bedrijven dezelfde uitbreidingsruimte als de andere agrarische bedrijven (bouwperceel van 2 hectare). Ook neventakkers krijgen deze uitbreidingsruimte, mét de mogelijkheid van doorgroei naar hoofdtak (mits de neventak groter is dan 20% van de economische bedrijfsomvang). Peildatum is 1 januari 2017.

Nieuwvestiging van intensieve veehouderij blijft uitgesloten. Het beleid wordt op dit punt nog wel wat aangescherpt. In het geldende beleid is nieuwvestiging nog mogelijk voor bedrijven die substantiële uitloop of weidegang bieden, omdat deze bedrijven buiten de definitie van intensieve veehouderij vallen. In het nieuwe beleid worden hogere eisen gesteld aan de mate van uitloop of weidegang. Buiten de definitie vallen dan alleen nog maar grondgebonden bedrijven die ten minste een aanmerkelijk deel van het jaar de mogelijkheid van uitloop of weidegang bieden aan alle dieren.

Geitenhouderij en pluimveehouderij

Specifiek voor geitenhouderij is een 'pas op de plaats' wenselijk, zolang er nog onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van het houden van geiten voor de volksgezondheid. Uit onderzoek van de RIVM is gebleken dat er rondom geitenhouderijen sprake is van een verhoogd risico op longontsteking. De oorzaken hiervan zijn niet bekend, hiervoor is nog nader onderzoek nodig. Vooruitlopend hierop wordt nieuwvestiging van geitenhouderij en uitbreiding van bestaande geitenhouderijen voorlopig op slot gezet.

Anders dan bij geiten is bij pluimvee bekend wat de verklarende factor is, te weten fijnstof. De sectorpartijen werken aan de totstandkoming van emissiearme stallen. Op grond van het aangeboden manifest gaan wij ervan uit de Zuid-Hollandse ondernemers vooroplopen bij de bouw van emissiearme stallen. Verder heeft het rijk onlangs scherpere regels voor

emissiereductie aangekondigd. Er is voor de pluimveehouderij daarom onvoldoende aanleiding voor een 'pas op de plaats' als bij de geitenhouderij.

Juridische aspecten

De Visie ruimte en mobiliteit en het Programma ruimte zijn zelfbindend. Doorwerking naar het gemeentelijk bestemmingsplan loopt via de Verordening ruimte. Specifiek voor geitenhouderijen zullen naast instructieregels ook rechtstreeks werkende verbodsbepalingen worden opgenomen. Hiermee kan worden voorkomen dat ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden, zolang de gemeenten hun bestemmingsplan nog niet hebben aangepast. De huidige verordening bevat alleen instructieregels, het opnemen van rechtstreeks werkende regels is nieuw. Artikel 4.1, derde lid van de Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor de mogelijkheid. Vanwege het belang van de volksgezondheid is nu gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Formele bevoegdheid van Provinciale Staten

Het vaststellen van de Visie ruimte en mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte is op grond van de Wet ruimtelijke ordening een bevoegdheid van Provinciale Staten.

Elektronische vaststelling

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat de visie, het programma en de verordening 'elektronisch' worden vastgesteld. Het zijn digitaal raadpleegbare plannen die worden geplaatst op www.ruimtelijkeplannen.nl en www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl. In het Bro is tevens bepaald dat van een elektronisch plan, tevens een 'papieren versie' wordt gemaakt.

Proces

Beleid en regels zijn opgesteld in overleg met sectorpartijen. Bestaande veehouderijen hebben gezamenlijk een vrijwillig maatregelenpakket opgesteld met betrekking tot dierenwelzijn en duurzaamheid. Dit maatregelenpakket is in oktober 2017 toegelicht aan gedeputeerde Weber en op 1 november 2017 aangeboden aan Provinciale Staten in de vergadering van de commissie Duurzame Ontwikkeling.

Procedure

Eerdere besluitvorming

De Actualisering 2016 is op 14 december 2016 vastgesteld door Provinciale Staten en op 12 januari 2017 in werking getreden. Besluitvorming over het onderdeel intensieve veehouderij is uitgesteld tot begin 2017. Uiteindelijk heeft dit langer geduurd, omdat meer tijd nodig bleek te zijn voor overleg met de sectorpartijen.

In het kader van het eerdere besluitvormingsproces hebben Provinciale Staten reeds een hoorzitting georganiseerd, waarbij ook de indieners van zienswijzen over intensieve veehouderij in de gelegenheid zijn gesteld een toelichting te geven.

Vervolgproces

De wijzigingen van de visie en het programma treden in werking na bekendmaking hiervan in de Staatscourant. De wijziging van de verordening treedt in werking na bekendmaking en publicatie hiervan in het Provinciaal Blad.

Tegen de vaststelling van visie, programma en verordening staat geen bezwaar of beroep open.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2017, met het besluitnummer PZH-2017-609556418;

Gelet op artikel 2.2 en artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluiten:

Vast te stellen in elektronische vorm de wijziging van het beleid ten aanzien van intensieve veehouderij in de Visie ruimte en Mobiliteit, met identificatienummer NL.IMRO.9928.DOSx2012x1006876SV-VA02, alsmede een papieren verbeelding daarvan;

Vast te stellen in elektronische vorm de wijziging van het beleid ten aanzien van intensieve veehouderij in het Programma ruimte, met identificatienummer NL.IMRO.9928.DOSx2012x3006876PR-VA02, alsmede een papieren verbeelding daarvan;

Vast te stellen in elektronische vorm de wijziging van de regels ten aanzien van intensieve veehouderij in de Verordening ruimte 2014, met identificatienummer NL.IMRO.9928.DOSx2012x3006876VO-VA02, alsmede een papieren verbeelding daarvan.

Besluit van Provinciale Staten van 20 december 2017, kenmerk PZH - 2017 - 609556418, tot wijziging van de Verordening ruimte 2014 voor wat betreft het onderwerp intensieve veehouderij in verband met de Actualisering 2016 van de Visie ruimte en mobiliteit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2017 over de partiële wijziging van de Verordening ruimte 2014, voor wat betreft het onderwerp intensieve veehouderij, in het kader van de Actualisering 2016 van de Visie ruimte en mobiliteit.

Gelet op artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening;

Overwegende dat het met het oog op een goede ruimtelijke ordening, provinciale belangen het noodzakelijk maken om regels te stellen over intensieve veehouderij;

Besluiten:

Artikel I

De Verordening ruimte 2014 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:
geitenhouderij: bedrijf of een onderdeel daarvan waar geiten worden gehouden;.
2. De omschrijving van het begrip “hoofdtak intensieve veehouderij” komt te luiden:
een bedrijfsonderdeel intensieve veehouderij dat qua economische bedrijfsomvang als agrarische hoofdactiviteit kan worden aangemerkt;.
3. De omschrijving van het begrip “intensieve veehouderij” komt te luiden:
bedrijf waar slacht-, leg-, of pelsdieren in gebouwen worden gehouden of gefokt, met uitzondering van bedrijven waar aan vrijwel alle dieren ten minste een aanmerkelijk deel van het jaar de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang of vrije uitloop;.
4. De omschrijving van het begrip “neventak intensieve veehouderij” komt te luiden:
een bedrijfsonderdeel intensieve veehouderij dat qua economische bedrijfsomvang niet als agrarische hoofdactiviteit kan worden aangemerkt;.

B.

Artikel 2.3.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onder h, komt te luiden:
verplaatsing van een op 1 januari 2017 in de provincie Zuid-Holland bestaande intensieve veehouderij, kan worden toegelaten;.
2. Het eerste lid, onder i, komt te luiden:
uitbreiding of ingebruikname van bebouwing ten behoeve van een op 1 januari 2017 in de provincie Zuid-Holland bestaande hoofdtak intensieve veehouderij, kan worden toegelaten binnen het bouwperceel van maximaal 2 hectare;.
3. Het eerste lid, onder j, komt te luiden:
uitbreiding of ingebruikname van bebouwing ten behoeve van een op 1 januari 2017 in de provincie Zuid-Holland bestaande neventak intensieve veehouderij, kan worden toegelaten binnen het bouwperceel van maximaal 2 hectare, voor zover de neventak meer dan 20% bedraagt van de economische bedrijfsomvang;.

4. Het eerste lid, onder k komt te luiden:

nieuwe geitenhouderij wordt uitgesloten als hoofdtak en als neventak evenals uitbreiding of ingebruikname van bebouwing ten behoeve van een bestaande geitenhouderij, tenzij het aantal geiten niet toeneemt.

5. Het eerste lid, onder l komt te vervallen.

C.

In artikel 2.3.1 wordt ingevoegd een nieuwe lid 1a, met als opschrift "Regels als bedoeld in artikel 4.1, derde lid Wet ruimtelijke ordening, over geitenhouderij", luidende:

Het is verboden om:

- a. een geitenhouderij te vestigen als hoofdtak of als neventak;
- b. nieuwe bebouwing op te richten of bestaande bebouwing in gebruik te nemen ten behoeve van een in de provincie bestaand geitenhouderij, tenzij het aantal geiten niet toeneemt.

D.

In artikel 2.3.1 wordt ingevoegd een nieuwe lid 1b, met als opschrift "Werkingsduur verbod geitenhouderij", luidende:

Het verbod, bedoeld in lid 1a, geldt voor het betreffende plangebied totdat een voor dat plangebied onherroepelijk bestemmingsplan in overeenstemming is met het eerste lid, onder k.

Artikel II

Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal blad waarin deze verordening wordt geplaatst.

Den Haag, 20 december 2017

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

griffier,

voorzitter,

Bijlagen:

1. Nota van Toelichting Actualisering 2016 VRM, onderdeel intensieve veehouderij, inclusief wijzigingen Visie ruimte en mobiliteit, Programma ruimte en Verordening ruimte
2. Nota van Beantwoording, met aanvulling over intensieve veehouderij, behorende bij de Actualisering 2016.

Den Haag, 31 oktober 2017

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

drs. J.H. de Baas

voorzitter,

drs. J. Smit